

TLAČOVÁ SPRÁVA

Košice 28. september 2017

Ako súvisia rizikové správanie a emigračné zámery slovenských vysokoškolákov?

- *Takmer štvrtina slovenských vysokoškolákov plánuje po skončení štúdia opustiť SR na viac ako rok alebo natrvalo, ďalších 18 % zvažuje odísť na kratší čas a 37 % sa pre takýto krok ešte rozhoduje*
- *Výskum potvrdil, že emigračné zámery súvisia aj s rizikovým správaním študentov, a to najmä v prípade žien – vysokoškoláčky, ktoré pravidelne fajčia a mali viac sexuálnych partnerov, sú skôr ochotné emigrovať*

Unikátny výskum emigračných zámerov študentov vysokých škôl a relevantných sociálno-psychologických faktorov, ktoré sa môžu podieľať na emigračnom správaní vysokoškolákov, realizujú na Katedre pedagogickej psychológie a psychológie zdravia Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach. Ide o súčasť medzinárodného skúmania emigračných zámerov vysokoškolákov na univerzitách v SR, ČR, Litve, Belgicku, Bulharsku, Maďarsku a na Ukrajine. Z 35 pozvaných slovenských vysokých škôl sa do výskumu zapojilo 18 univerzít a bežmála 500 vysokoškolákov rôznych študijných odborov a ročníkov.

Košickí vedci z Filozofickej fakulty UPJŠ svoje zistenia prezentovali na odbornom seminári s medzinárodnou účasťou pod názvom *Intrapersonálne a interpersonálne faktory zmien rizikového správania vysokoškolákov a emigračných zámerov vysokoškolákov: národný a medzinárodný rozmer*. Okrem iného odznelo aj to, že:

- migrácia je jednou z najväčších výziev 21. storočia a k jej skúmaniu je potrebné pristupovať komplexne;
- na základe emigračných zámerov študentov a komplexným prístupom k skúmaniu možno vysvetliť a čiastočne predpovedať budúcu migráciu študentov;
- takmer štvrtina slovenských vysokoškolákov zamýšľa opustiť SR po skončení štúdia na viac ako rok alebo natrvalo, ďalších 18 % plánuje odísť na kratší čas a 37 % sa pre takýto krok ešte rozhoduje;
- študenti pochádzajúci z Košického a Prešovského kraja, ktorí študujú na východnom Slovensku, v menšej miere zvažujú odchod zo Slovenska (v porovnaní so študentmi, ktorí pochádzajú z týchto dvoch krajov a študujú na univerzitách na západnom Slovensku) – toto zistenie signalizuje, že migrácia v rámci Slovenska môže byť potenciálnym ukazovateľom aj budúcej migrácie zo SR do zahraničia;
- študentov do zahraničia láka predovšetkým možnosť precvičiť si jazyk, kariérne príležitosti a možnosť kvalitného vzdelania v zahraničí – naproti tomu, od odchodu do zahraničia ich odrádzajú predovšetkým silné sociálne väzby v domovine, jazyková bariéra a obavy zo straty bezpečia a istoty;
- problematika autonómie (t. j. nezávislosti či schopnosti samostatne fungovať) je relevantná v kontexte migrácie a sčasti vysvetľuje emigračné zámery vysokoškolákov – čím viac je

TLAČOVÁ SPRÁVA

- u študentov podporovaná autonómia zo strany rodiny, tým vyššia je spokojnosť študentov s domovom a záujem emigrovať u nich klesá;
- študenti zastávajúci skôr individuálne hodnoty majú vo vyššej miere záujem opustiť SR – v porovnaní so študentmi, ktorí zastávajú skôr kolektivistické hodnoty a prikladajú vzťahom s ľuďmi väčšiu váhu;
 - záujem zostať na Slovensku podporuje aj celková spokojnosť so životom, rodinou a domovom a dôležitosť viery v živote človeka, čo platí najmä v prípade žien – naopak, odchod do zahraničia u študentov podporuje pociťovanie potreby zmeny a viera vo vlastnú schopnosť zvládnuť odchod, čo platí v prípade žien aj mužov;
 - zároveň platí, že čím vyššia je spokojnosť s domovom a rodinou, tým nižšia je túžba študentov po zmene a tým menší je aj záujem študentov emigrovať;
 - nižšie vnímanie rizika a vyššia ochota riskovať sú vo vzájomnom vzťahu s vyššou tendenciou emigrovať, rovnako tak aj vyššia miera otvorenosti voči novej skúsenosti je spätá s emigračnými zámermi slovenských vysokoškolákov;
 - emigračné zámery majú súvis aj s rizikovým správaním rôzneho druhu, najmä v prípade žien, napr. vysokoškoláčky, ktoré pravidelne fajčia a mali viacerých sexuálnych partnerov, prejavujú pozitívnejšie postoje k odchodu zo Slovenska a sú skôr ochotné emigrovať;
 - zároveň ale dochádza k celkovému poklesu jednotlivých foriem rizikového správania slovenských vysokoškolákov – najmä frekvencia užívania alkoholu, fajčenia a rizikového používania internetu sa za ostatné štyri roky u vysokoškolákov znížila.

Detailné zistenia na seminári prezentovali realizátori výskumu, členovia výskumného tímu Katedry pedagogickej psychológie a psychológie zdravia (KPPaPZ) Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach prof. PhDr. Oľga Orosová, CSc., doc. PhDr. Beáta Gajdošová, PhD., Mgr. Mária Bačíková, PhD., Mgr. Jozef Benka, PhD., Mgr. Ondrej Kalina, PhD., PhDr. Anna Janovská, PhD., Mgr. Lucia Hricová, PhD., Ing. Jozef Bavoľár, PhD., Mgr. Marta Kulanová a hosťujúci člen z Katedry politológie FF UPJŠ v Košiciach Mgr. Alexander Onufrák, PhD.

Odborný seminár sa uskutočnil vďaka podpore projektu APVV-15-0662 (*Psychologický mechanizmus zmien rizikového správania školákov a vysokoškolákov, rizikové správanie a emigračné, migračné zámery*), ktorý nadväzuje na projekt VEGA 1/0713/15 (*Intrapersonálne a interpersonálne faktory zmien rizikového správania vysokoškolákov a emigračných zámerov vysokoškolákov*) – jeho cieľom je skúmanie relevantných sociálno-psychologických faktorov, ktoré sa môžu podieľať na vysvetľovaní migračného a emigračného správania a rizikového správania vysokoškolákov.

prof. PhDr. Oľga Orosová, CSc.
zodpovedná riešiteľka projektov
KPPaPZ FF UPJŠ v Košiciach
olga.orosova@upjs.sk

Mgr. Marta Kulanová
doktorandka, riešiteľka projektu
Katedra psychológie FF UPJŠ v Košiciach
marta.kulanova@student.upjs.sk

Poznámka: Tlačovú správu nájdete archivovanú na www.upjs.sk v časti Vzťahy s verejnosťou <http://www.upjs.sk/verejnost-media/>.

Mgr. Mária Hrehová, PhD., tlačový referent a hovorca; Rektorát UPJŠ v Košiciach, Šrobárova 2, 041 80 Košice; Kontakt: tel.: +421552341112; mobil: +421905385911; e-mail: maria.hrehova@upjs.sk; web: www.upjs.sk